

Afbureaukratisering, regelsanering – og virkeligheden

Af Christian S. Nissen

Lige så usvigeligt sikkert som årstidernes skiften er enhver ny regerings annoncering af endnu en indsats med regelforenkling og afbureaukratisering. Således også ved Rasmussen den III's tiltræden.

Der vil nu blive igangsat et trælsomt arbejde med at gennemgå eksisterende regelsæt og administrative procedurer i endnu en saneringsrunde, hvis resultat er kendt på forhånd. Nogle regler hist og her vil blive fjernet. Men om et års tid vil det hele være glemt og vi vil samlet stå med en nettotilvækst af regler.

Det værste ved det hele er, at alle godt ved, at det forholder sig sådan. Både politikere og embedsmænd. Ifølge en aktuel rundspørge blandt godt fem hundrede offentlige chefer troede 2/3 ikke på, at der vil komme noget ud af det. Den resterende tredjedel må enten være ret naive eller overloyale.

Formanden for de offentlige chefer i DJØF, Per Hansen, hører til i den skeptiske lejr blandt de 2/3. For han har i en blog på nettet fremsat ønsket om en slags "bindende grundlov for de folkevalgtes styring af det offentlige" med principper om, at politikerne ikke må blande sig i konkrete sager og ikke lave nye regler, blot fordi der i ny og næ sker fejl. Det lyder jo meget rimeligt. Men hånden på hjertet, hører denne ideelle fordring ikke hjemme i embedsmændenes Valhal?

Det må være stedet, hvor man stadig kan drømme om et politisk-administrativt system, hvor politikerne udstikker de overordnede mål og embedsmændene tager sig af arbejdet med at nå dem, mens de konkrete sager håndteres i diverse perifere klagenævn. Virkeligheden er jo en hel anden.

Jeg interviewede for nogle måneder siden en snes forhenværende ministre og departementschefer om forholdet mellem politik og forvaltning. En af de forhenværende ministre beskrev de seneste årtiers udvikling sådan: *".. Rollerne er næsten blevet byttet om. Ministrene tager sig af alle de mange enkeltsager, der dukker op i pressen og rejses i Folketinget, mens departementscheferne tager sig af den langsigtede politik"*.

Men er denne ombytning af rollerne en afsporing, som bør rettes op ved "en bindende grundlov"? Der kan jo også være tale om en fleksibel konstitutionel tilpasningsevne til en ny politisk virkelighed. Efter at det sidste store samfundspolitiske projekt, skabelsen af velfærdssamfundet, blev fuldbrydet i slutningen af forrige århundrede, har folke-"styret" udviklet

sig til et kortsigtet, politisk marked, hvor udbud og efterspørgsel drejer sig om magten til at bevare og administrere velfærdssamfundet med et passende mådehold. I dette marked er politikerne blevet "day-traders", der skal kunne reagere på det mindste skift i aktiekurserne blandt vælgerne. Her fylder udstedelse af nye regler, ofte eksplicit begrundet med behovet for ad hoc politisk "signalgivning", mere end politiske ideer. Det politiske liv er for kort til vidtgående målsætninger og langsigtede trends i "markedet". Det må embedsmændene tage sig af.

Ingen vil rigtig vedgå, at det gamle konstitutionelle ideal ikke længere gælder. Vi opretholder den formelle styringsambition med stadig flere regler og tilhørende kontrolsystemer. Men uden for Slotsholmen, derude i den virkelige verden hvor den offentlige sektors ydelser bliver leveret, begynder denne styringsform at miste sin legitimitet. Den opretholdes ganske vist som et tidsrøvende ritual. Men den bliver mere og mere afkoblet fra virkeligheden. Den virkelighed, der drejer sig om kvaliteten i de offentlige ydelser, og alt det som giver arbejdsglæde og stolthed over at levere dem.